

Plant eens een amandel

Amandel bloem

In siertuinen staan soms kleine amandelboompjes, die in het voorjaar overdadig bloeien. Het zijn exemplaren van de *Prunus triloba* of van *Prunus tenella*. Weinig bekend is dat in ons klimaat ook de eetbare amandel aangeplant kan worden en vrucht kan dragen.

Een aanbevolen ras is 'Robijn' (met de technische naam 5404), deze draagt vruchten die hier goed rijp kunnen worden.

De amandel

De eetbare amandel *Prunus dulcis* (syn. *P. amygdalus*, *P. communis*) behoort, net als kers, perzik, pruim en abrikoos tot de steenvruchten. In het wild is ze een heester of tamelijk grote boom met een grijze bast, een open kroon, doornige takken en langwerpige, glanzend donkergroen bladeren met gezaagde randen. Vanuit de oksels van de bla-

Amandel

deren komen later in het jaar meestal drie knoppen te voorschijn. Twee daarvan zijn bloemknoppen. In het najaar beginnen zich de bloemknoppen te ontwikkelen die in

februari gaan bloeien. De fraaie bloemen staan paarsgewijs. Ze bevatten veel nectar waar allerlei soorten insecten op af komen.

De bloem ontwikkelt zich tijdens de zomer tot een grijsgroene, fluweelachtig behaarde steenvrucht die op een kleine perzik lijkt. De kern zit ingepakt in drie lagen: een donzige, leerachtige laag met daarin geelbruine, ovale noten die bezet zijn met ondiepe putjes. De eigenlijke amandelpit wordt omhuld door een vliesje.

Tussen midden augustus en eind oktober breekt het omhulsel open, zodat de amandelpit er uit kan vallen.

Afhankelijk van het teeltgebied, draagt de amandelboom pas na 6 tot 8 jaar de eerste vruchten.

Amandelsoorten

Wij onderscheiden drie soorten: zoete amandelen (var. *dulcis*), bittere amandelen (var. *amara*) en kraakamandelen (var. *fragilis*). De zoete amandelen zijn mild-aromatisch, zoetig en komen meestal geschild op de markt. Alleen in notenpakketten die met kerst aangeboden worden, vinden we ongeschilde amandelen, die vaak moeilijk te kraken zijn.

Bittere amandelen zijn niet geschikt voor consumptie. Zij bevatten de stof amygdaline. Tijdens de spijsvertering ontstaat het giftige

Amandel bloesem

blauwzuur of cyaankali (bekend uit detective- en spionageverhalen). De teelt van bittere amandelen dient de winning van bitteramandelolie. Deze wordt gebruikt om gebak te aromatiseren en voor farmaceutische doeleinden.

Kraakamandelen danken hun naam aan de dunne, gemakkelijk breekbare schil. Verdere lijken zij op de zoete amandel.

Witbloeiende amandelbomen dragen zoete vruchten, roze bloeiende bittere amandelen.

Teelt van de amandel

De amandel kan als vrijstaande boom groeien en goed dragen. De roze bloemen zijn prachtig en kunnen de perzik bestuiven. De amandel is op goed doorlatende grond over het algemeen gezond, op te zure en slechtere grond is ze vatbaar voor gomziekte, loodglansziekte en bacteriekanker. Ze is weinig gevoelig voor de zgn. krulziekte die perzikbomen vaak teistert. Ze vraagt weinig snoei. Om de vruchtzetting en rijping te verbeteren Een beschutte plaats is wenselijk. Geogste mandelen moeten op een koele plaats gedroogd en bewaard worden. De amandelboom is zelfbestuivend.

Zoals boven aangeduid is Robijn een voor ons klimaat geschikte variëteit, deze is bij gespecialiseerde boomkwekers verkrijgbaar. 🍷

Tekst: Jan Veel